

mного rodovitne zemlje. Najvažnejša teh rek je Liao, ki odlaga pri svojem izlivu posebno mnogo rodovitne zemlje. Še ne pred veliko leti je bilo mesto Hajčen, ki leži sedaj že 40 km od izliva te reke, pristanišče. Na njegovo mesto je stopilo sedaj mnogoimenovano pristanišče Niučvan. Seveda se na novonanešenih plasteh poljedelstvo razvija le polagoma. Niučvanska okolica je bila še pred malo leti samo močvirje, ki pa je izginilo sedaj skoro popolnoma ter postalo plodovito polje. Vzhodno od te reke se razprostira precej gorato ozemlje proti korejski meji in po poluotoku Liaotun, na katerem leži Port Artur. Tu raste tudi fižol, grah in druge rastline. Okoli vasij in naselbin se vzdigujejo celi gozdi vrb, topolov in drugih dreves, kar zelo dobro vpliva na novodosleca. Na močvirnatih krajih pa raste trsje, katerega prebivalci pridno režejo ter vporabljajo kot kurivo ali pa tudi v druge koristne svrhe. Gore proti korejski meji, ki so videti zelo puste in nerodovitne, vendar niso tako revne na cvetlicah, ampak nudijo zemljepiscu zelo ugodno priliko za njegove študije. Votline po gričih se ne posuše celo ob veliki suši ter dajejo raznim rastlinam dovolj mokrote. Najvažnejša tu rastočih dreves so hrasti, smreke, jelke, breze, lipe in leševje.

Ruski listi o vojski.

»Rus« piše pod naslovom »Trije meseci vojske« sledeče: »Mi smo v prvih treh mesecih se le spoznali natančno nasprotnika. Prepričali smo se, da je naš sovražnik zelo nevaren. Vendar pa so prinesli prvi trije meseci za nas tudi precej tolažbe. To, kar se je sedaj zgodilo, mi nismo mogli prepričati, ker smo preveč oddaljeni od bojišča. Toda kar se je zgodilo sedaj, zgodilo bi se lahko že pred enim mesecem. Le tega smo se bali. Tedaj bi bila Japoncem pot odprta do osrčja Mandžurije, in Port Arturja bi se sovražnik dosti lažje polastil kot sedaj. Sedaj pa imajo Japonci pred sabo močno rusko armado, ki hrepeni po boju in tudi upa na zmago.«

»Svet« piše o položaju v Port Arturju sledeče: »Ta vojska je donesla Rusiji le malo veselega, toda tudi mnoge, pozneje zmagovone vojske se niso začele nič drugače. Obleganje Plevne je stalo Rusijo mnogo vojaštva. Kjer se posekava gozd tam leže trske. Brez izgub se ne konča nobena vojska. Važen je pri vsaki vojski le konec. Vendar pa nihče ne dvomi, da bo končno zmagala le Rusija.«

»Venethi«, veljajoča za najbolj zapadne Slovane, ostane.

Slovani so eno samo ljudstvo iste organizacije, istega verstva, istega jezika, v katerem pa se že razločuje troje glavnih narečij, iz katerih so se pozneje razvila: 1. poljsčina, luž. srbsčina in češčina, 2. ruščina in 3. slovenščina, srbohrvaščina in bolgarščina. Da so se ta tri narečja govorila v razrečjih, ume se samo ob sebi.

Na zapadni strani Slovanov so bivali Germani, na vzhodni uralo-finski narodi. Prvi so silili in vždirali v Vzhodno in Zahodno rimsko državo (od l. 395) razdeljena) ter delali Slovanom prostor. Uralo-finski narodi pa so od zadaj pritiskali. Nekoliko je menda tudi vplival vzgled Germanov, ki so iskali solnčnejših, milejših krajev.

Razselitev pa se je vršila tako. Venethi (vsaj približno tisti, ki so je Germani imenovali tako): čez Odro do Labe že pred l. 500; okoli 450—500 ali brže se le v začetku 6. stol. v današnje Češko, Moravsko, Šlezijsko, Slovaško (jezik Slovakov je torej češko narečje); nekateri so celo prišli na Bavarsko, Frankovsko, Turingijsko, Saško in v Helvecijo; vsled tega so se ostali (pred vsem sedanji Poljaki) raztegnili; — Slovèni so se proti koncu 5. stol. razšli na jug in sicer čez Vlaško (Rumunijo) do Železnih vrat, torej do Donave, pa tudi čez njo v Dobrudžo. — Antii so zdaj lahko ostali v stari slovanski domovini, samo da so se udobno raztegnili.

(Dalje sledi.)

»Novoje Vremja« piše: »Vedeli smo, da se bliža sovražnik počasi južno-mandžurski meji. Ker smo po naši konjenici opazovali njegovo gibanje, vsprejela ga je naša prednja armada ob Jalu z namenom, da mu kolikor mogoče zavira prehod čez reko ter se nato umakne k naši glavni armadi. Položaj je bil zelo težaven in nevaren. Japonci so imeli v začetku vojne na razpolago mnogo vojaštva, s katerim bi nam lahko odvzeli proti Kvantunu idečo železnico, če tudi le za malo časa. Zgodilo se je torej, kar se je moralo zgoditi. Japonci so vdrli v Južno Mandžurijo ter se polastili železnice. To je žalostno in grenko za Ruse. Kako se rešiti iz tega položaja? Treba je potrpežljivo čakati slavni bojov, ko bodo naše zastave neprenehoma prodirale proti sovražniku. Vojska ne bo končana v enem dnevu. Izgube topov v bitki 1. maja nimajo za nas velikega pomena.«

Ruska križarica uničena.

V Tokiu je razširjena vest, da se je ruska križarica »Bogatyř« v megli izven vladivostske luke ponesrečila in da je izgubljena. Istočasno je bila baje uničena japonska bojna ladja »Kiusiumaru«. Iz Petrograda potrjujejo, da je »Bogatyř« uničen; njegova posadka je rešena. Nekatera poročila pa trdijo, da so Rusi »Bogatyřja«, ko se je zadel ob čeri, sami razstrelili, da ga ne dobi sovražnik.

Vojska in trgovina v Vzhodni Aziji.

Neki 9 let v Šangaju stanujoči prevaževalec, avstrijski podanik, Soyka, se mudi sedaj na Dunaju. Ta ni le dobro poučen o trgovskih razmerah v Vzhodni Aziji, ampak tudi dobro pozna celo bojišče. On trdi, da ima vojska zelo slabe posledice za vso evropsko trgovino ter bo po vojski še slabše za evropsko trgovino, ne glede na to ali zmaga Rusija ali Japonka. Ta škoda bi bila le tedaj popravljena, ako si ne bo nobena bojujočih držav prilastila novega ozemlja, ampak ostaneta Koreja in Mandžurija samostalni.

Mnenje, da se Japonka bori za prostost Koreje in Mandžurije, je popolnoma napačno. Ako zmaga Japonka, ne bo se dala več prepoditi iz teh dveh dežel. Japonka pa nič kaj rada ne vidi evropskih trgovcev. Že sedaj je zelo prevzetna, ako pa zmaga, ne bo preje mirovala, da ne prežene vseh tujecev. Japonci bolj sovražijo tučce kot Kitajci. Njih geslo je: Azija Azijatomi! Nemci v Čintavu, Francozi v Kohinkini, Amerikanci na Filipinih so Japoncem že zdavnaj trn v peti.

Prerokovanja.

Neki pariški mesečnik prinaša sledeča prerokovanja. O rusko-japonski vojski se prorokuje: »Mi zamoremo prerokovati izid rusko-japonske vojske. Do junija se bodo uspehi in neuspehi menjavali na obeh straneh, posebno pa bo trpela Rusija i na suhem i na morju. Od konca junija bo Rusija vedno bolj zmagovala, in v avgustu bo popolnoma zmagala. Japonka bo imela grozovite izgube, v notranjosti države bo izbruhnila revolucija, toda prijateljske države ji bodo priskočile na pomoč. Rusija pa ne bo mogla izrabiti svojih zmag, ker jo bodo zapustile njene zaveznice in ji odvzamejo tuje velevlasti sad njenih zmag.« — O dogodkih tekočega leta se prerokuje: »Med 17. svečanom in 12. avgustom vzbuhne velika vojska med Anglijo in drugimi državami, v kateri bodo zmagale zadnje, povzročila jo pa bode Rusija. V juniju bo kralj Edvard 30 dni bolan. Med 1. junijem in 17. novembrom si osvoji Angleška dve važni indijski državi, eno na severu drugo pa v osrednjih pokrajinah.« Isti zvezdoznanec je baje prerokoval lani obolelost kralja Edvarda, preložitve kronanja in konec burske vojske. Tudi se napoveduje, da bo v Parizu pogorelo več poslopij od ognja, padlega iz neba. Sploh se je že v sredi preteklega stoletja prerokovalo, da bo Pariz pokončal iz neba padli ogenj, Marseil pa morje.

Politični ogled.

Obsojen slovaški državni poslanec. Požunsko kraljevo sodišče je obsodilo ogrskega državnega poslanca, slovaškega zastopnika Frančiška Veselskega na enoletni zapor, na tisoč kron denarne kazni in v povrnitev sodnih stroškov. Kot kandidat za državni zbor je baje razžalil ogrsko narodnost. Ubogi zatirani Slovaki v židovsko-liberalni Ogrski!

Italija se tudi oborožuje. Iz Milana se poroča, da bo italijanski vojni minister zahteval za obrambo države na vzhodni (avstrijski) meji od parlamenta izvanredne kredite, ki bodo razdeljeni na nekaj let. Italijani nimajo mirne vesti in je zahteva naše vojne uprave vplivala na komisijo za proračun laške vojne mornarice tako, da zahteva od mornariškega ministra, naj prihranke zadnjih dveh let v svoti 15 milijonov porabi za nabavo novih torpedovk in podmorskih čolnov. Komisija je tudi dognala, da je izmed 100 torpedovk 70 nerabnih, ker so zastarele. Vojni minister bode pa porabil 19 milijonov za utrdbе ob avstrijski meji, za katere je že generalni štab izdelal potrebne načrte. Kakor vse kaže, obnebe nad Avstrijo in Italijo ni nikakor tako čisto, kakor trde državniki.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mladiški shod na Brezjah se bo vršil dne 4. julija 1904. Natančni vsposed se kmalo naznani.

»Sava«, katol. polit. društvo za brežiški in sevniški okraj, ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 29. majnika t. l. v Globokem pri Brežicah. Dnevni red: 1. Sprememba pravil v tem smislu, da se volita namesto enega dva podpredsednika, eden za brežiški, drugi za sevniški okraj; da se pomnoži število odbornikov itd.; 2. Poročilo o političnem položaju; 3. Razgovor zastran bodočih novih volitev v splošni skupini za deželni zbor štajerski; 4. Govor o našem gospodarstvu; 5. Predlogi.

Iz državnega zbora. Najni predlog poslancev Žičkar, dr. Ploj in tovarišev glede bede v občini Zibika: »Dne 23. aprila t. l. je nenavadno huda toča sekala po vinogradih, sadonosnikih in njivah v občini Zibika, politični okraj Celje ter povzročila tamošnjim kmetom veliko škodo. Ta je toliko bolj občutljiva, ker so se vinogradi z velikimi stroški še le prenovili. Vsled te prenovitve so se vinogradniki silno zadolžili. Pričakovali so letos iz njih pridelek, da bi vsaj deloma poplačali svoje dolgeve. Vsled omenjene vremenske nezgode jim je spodletelo njihovo upanje. Podpisani predlagajo torej: Visoka zbornica skleni: »Visoka vlada se pozivlje, naj ukrene potrebno, da se kmetom v občini Zibika, ki so bili po toči dne 23. aprila t. l. budo poškodovani, podeli primerna podpora iz državnih sredstev.« — Na Dunaju, dne 10. maja 1904. — Žičkar itd.«

Iz šole. Izposobljenostno skušnjo so naredili: za mesčanske šole g. Karel Pribil in za ljudske šole gg. Jakob Hrnko in Iv. Robič. — Dne 14. t. mes. se je vršila na mariborski gimnaziji skušnja iz štajerske zgodovine. Pri tej so bili odlikovani: 1. Franc Stegenšek, 2. Adolf Wantur, 3. G. Nemančič, 4. Franc Jazbinšek, 5. Ivan Hajšek, 6. Ludovik Zepič, 7. Ad. Wallner, 8. Franc Zavernik, 9. Jožef Vuga, 10. M. Vavroch, 11. Jožef Roškar, 12. Ivan Cilensek, 13. Ivan Trinkaus.

Povodenj. Vsled nalivov je mnogo potokov silno narastlo ter prekoračilo svoje bregove. Nesrečna Pesnica je preplavila celo